

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Wojciech Kościołek SSO del. Krzysztof Hejosz
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. (1)

przeciwko R. P., Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w K., Prezesowi Sądu Rejonowego (...)wK.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 października 2015 r. sygn. akt I C 430/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego Skarbu Państwa- Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 10 800zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w K. na rzecz adwokata W. C. kwotę 13 284zł (trzynaście tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery złote), w tym 2 484 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu

w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Wojciech Kościołek SSA Paweł Rygiel SSO del. Krzysztof Hejosz

sygn. akt I ACa 439/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił powództwo A. S. (1), którym powódka domagała się zasądzenia od pozwanych Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Okręgowego w K. i Prezesa Sądu Rejonowego (...)w K. oraz R. P. kwoty 3.231.224 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty.

Sąd I instancji wskazał, że podstawą zgłoszonego roszczenia były twierdzenia powódki o bezprawnym działaniu R. P. – komornika działającego przy Sądzie Rejonowym (...)w K., którego miał się dopuścić w trakcie prowadzenia egzekucji skierowanej przeciwko powódce, skutkiem czego doszło do sprzedaży licytacyjnej jej mieszkania. W szczególności komornik miał podejmować kolejne czynności kierując korespondencję na adres powódki pomimo wiedzy, że powódka pod tym adresem nie mieszka, jak też naruszył art. 928 k.p.c. W konsekwencji powódka była pozbawiona możliwości podjęcia skutecznej obrony swoich praw. Odpowiedzialność Skarbu Państwa powódka uzasadniała brakiem należytego nadzoru nad działalnością komornika oraz wydawaniem orzeczeń sądowych niezgodnych z prawem. Dochodzoną w pozwie kwotą powódka objęła zadośćuczynienie za naruszenie jej dóbr osobistych oraz odszkodowanie.

Podstawą wyrokowania były następujące ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego.

Pozwany R. P., jako komornik działający przy Sądzie Rejonowy (...)w K., prowadził postępowania egzekucyjne przeciwko powódce, w sprawach o sygn. III Km 2065/07, III Km 1328/08, III Km 2213/08, III Km 698/09 i III Km 2048/09. W toku tych postępowań doszło do zajęcia przysługującego powódce spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...)w K., pozostającego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K..

Pismami z dnia 20 sierpnia 2009 r. i 27 października 2009 powódka informowała pozwanego komornika, że przebywa za granicą i wskazała swój adres do doręczeń w Polsce. Była także obecna w trakcie licytacji jej prawa do lokalu, która odbyła się w dniu 13 maja 2010 r. Nie zgłosiła zastrzeżeń do przebiegu licytacji i została pouczone o prawie zażalenia na postanowienie o udzieleniu przybiccia.

Przysługujące powódce prawo do opisanego wyżej lokalu mieszkalnego zostało sprzedane za kwotę 252.000 zł. W terminie tygodniowym A. S. (1) nie złożyła zażalenia na postanowienie o przybicciu w/w prawa na rzecz nabywcy licytacyjnego. Postanowieniem z dnia 8 lipca 2010 r. Sąd Rejonowy (...)w K., w sprawie o sygn. I Co 457/09/K przysądził na rzecz nabywcy licytacyjnego przedmiotowe spółdzielcze prawo do lokalu. Zażalenie na to postanowienie zostało odrzucone postanowieniem z dnia 7 października 2010 r., a postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił zażalenie na postanowienie o odrzuceniu zażalenia. Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił zażalenie powódki na postanowienie o odrzuceniu jej wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na czynność komornika w przedmiocie prowadzonej w dniu 13 maja 2010 r. licytacji oraz odrzucenie skargi dłużniczki na przedmiotową czynność komornika.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał zgłoszone przez powódkę roszczenie za bezzasadne, jako nie znajdujące oparcia w treści art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. oraz art. 415 i 417 k.c.

Sąd I instancji podkreślił, że komornik nie jest uprawniony do weryfikowania prawidłowości wydania tytułu wykonawczego. Do daty zawiadomienia go przez powódkę o jej miejscu zamieszkania, nie mógł posiadać wiedzy o tym, że przebywa ona za granicą. Po uzyskaniu tej informacji wszystkie doręczenia kierował do powódki na wskazany przez nią adres do doręczeń w Polsce. Nadto, nawet gdyby komornik dopuścił się w tym zakresie jakichkolwiek nieprawidłowości, to powódka winna je była zgłosić na posiedzeniu licytacyjnym, a najpóźniej w zażaleniu na postanowienie o przybicciu. Tego powódka nie uczyniła. Sąd wskazał także, że ten sam moment sankcjonuje ewentualne uchybienia Sądu sprawującego nadzór nad komornikiem.

Niezależnie od tego Sąd Okręgowy wskazał, że powódka nie uzyskała orzeczenia wydanego na zasadzie art. 424¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., stwierdzającego, że postanowienia o przybicciu i przysądzeniu własności zostały wydane

z naruszeniem prawa. Tym samym powódka nie uzyskała prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczenia od Skarbu Państwa.

Powyższe doprowadziło Sąd I instancji do oceny, że w sprawie nie została wykazana bezprawność działania pozwanych. Powódka nie wykazała także istnienia szkody

Od powyższego orzeczenia apelację wniosła powódka, zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. polegające na wybiórczym, zamiast wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do skonstruowania podstawy faktycznej wyroku w sposób niepełny, pomijający istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności faktyczne świadczące o bezprawności działania pozwanego R. P.;

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 23 ust.1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, polegające na niedostrzeżeniu niezgodnego z prawem działania pozwanego komornika przy wykonywaniu czynności (naruszenia w toku egzekucji art. 928 k.p.c. oraz art. 942 k.p.c.), a także art. 417 § 1 k.c. poprzez brak właściwego nadzoru ze strony sądu nad prowadzoną egzekucją.

W konsekwencji podniesionych zarzutów apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwoty 3.231.224 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwany R. P. wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powódki nie może odnieść zamierzonego skutku.

Przede wszystkim wskazać należy na bezprzedmiotowość zarzutu apelującej, odwołującego się do treści art. 328 § 2 k.p.c. Skuteczność przedmiotowego zarzutu ograniczona jest do sytuacji, w której treść uzasadnienia skarżonego wyroku uniemożliwia kontrolę instancyjną. W systemie apelacyjnym, w którym Sąd drugiej instancji jest sądem merytorycznym a postępowanie odwoławcze jest kontynuacją postępowania przed sądem pierwszoinstancyjnym, uchybienia w formie uzasadnienia, nieprowadzące do trudności w identyfikacji motywów rozstrzygnięcia sprawy, nie mają znaczenia dla możliwości rozpoznania apelacji. W tym kontekście wskazać należy, że z treść uzasadnienia Sądu Okręgowego w oczywisty sposób wynika zakres dokonanych ustaleń oraz motywy, którymi kierował się Sąd przy dokonywaniu oceny prawnej. W szczególności – jak się wydaje – istotą sformułowanego w apelacji zarzutu jest twierdzenie o niedostatku ustaleń faktycznych Sądu. Zważyć zatem należy, że ewentualna wadliwość tych ustaleń bądź też brak pełnych ustaleń faktycznych nie wpływa na możliwość merytorycznego rozpoznania sprawy, a co najwyżej może stanowić podstawę podniesienia zarzutów skierowanych przeciwko podstawie faktycznej oraz zarzutów naruszenia prawa procesowego.

Podstawą dochodzonego przez powódkę roszczenia są przepisy art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. oraz art. 415 i 417 k.c. Powódka domaga się bowiem zapłaty od obu pozwanych zadośćuczynienia i odszkodowania za – jej zdaniem – bezprawne działania pozwanych. Bezprawność zachowania pozwanego R. P. wynikać ma z prowadzenia czynności egzekucyjnych przeciwko powódce, w tym sprzedaży licytacyjnej przysługującego jej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, przy świadomości, że powódka nie zamieszkuje pod wskazanym adresem, skutkiem czego miało być uniemożliwienie A. S. (1) podjęcia obrony w postępowaniu egzekucyjnym. Konsekwencją niezgodnego z prawem prowadzenia egzekucji ma być także pozbawienie powódki możliwości skutecznego zakwestionowania tytułów wykonawczych wydanych pod jej nieobecność w kraju. W tym kontekście powódka powołuje naruszenie art. 928 k.p.c. – według niej w toku postępowania egzekucyjnego była osobą nieznaną z miejsca pobytu, dla której

powinien być ustanowiony kurator. Z kolei bezprawność drugiego z pozwanych wynikać ma z braku należytego nadzoru nad komornikiem.

Roszczenia powódki mają zatem charakter odszkodowawczy, co powoduje, że w sprawie winny być wykazane przesłanki określone art. 361 § 1 k.c. tj. bezprawne działanie bądź zaniechanie sprawcy szkody, szkoda oraz istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy tą szkodą a bezprawnym działaniem bądź zaniechaniem. Brak wykazania którejkolwiek z tych przesłanek skutkuje bezzasadnością zgłoszonego roszczenia. Zważyć zatem należy, że podstawową przyczyną oddalenia przez Sąd I instancji powództwa była ocena, że działania pozwanych nie były bezprawne.

Z uwagi na podstawę dochodzonego roszczenia ocenić należy jako bezzasadne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że brak bezprawności pozwanego Skarbu Państwa wynikać ma z nieuzyskania przez powódkę orzeczenia wydanego w trybie skargi o stwierdzeniu niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w zakresie postanowienia o przybicciu i przysądzeniu własności. Zgodnie bowiem z art. 767⁴ § 3 k.p.c., w sprawach egzekucyjnych skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje. O ile zatem na skutek wydania prawomocnych orzeczeń w postępowaniu egzekucyjnym została wyrządzona szkoda, strona może dochodzić jej wynagrodzenia bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi (art. 424^{1b} k.p.c.). Tym samym, o ile szkoda powódki pozostawać ma w związku ze sprzedażą licytacyjną przysługującego jej spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, to rzeczą powódki było wykazanie bezprawności działania Sądu przy wydaniu postanowień w przedmiocie przybiccia i przysądzenia własności.

Po drugie, wywodzenie bezprawności działania pozwanego Skarbu Państwa z braku należytego nadzoru nad działalnością komornika wymagało wykazania wadliwości czynności egzekucyjnych podejmowanych przez drugiego z pozwanych oraz istnienia związku przyczynowego pomiędzy tą bezprawnością a szkodą. W tym zakresie odpowiedzialność Skarbu Państwa jest zależna od wykazania bezprawności działania samego komornika. Stosownie bowiem do treści art. 23 ust.3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2007 r. o komornikach sądowych i egzekucji, Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem. Solidarna odpowiedzialność Skarbu Państwa pozostaje bowiem w związku z pozycją ustrojową komornika sądowego, który jest funkcjonariuszem publicznym działającym w imieniu państwa.

Po trzecie wreszcie, o ile powódka twierdzi, że konsekwencją wadliwego działania pozwanych było uniemożliwienie jej skutecznego zakwestionowania wydanych przeciwko niej tytułów wykonawczych, to rzeczą powódki było wykazanie, że te tytuły były wadliwe oraz, że gdyby nie bezprawne działania pozwanych do skutecznego zakwestionowania tych tytułów by doszło.

Z uwagi na tak zakreślone materialnoprawne przesłanki rozstrzygnięcia, dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne należy uznać za prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Zostały one oparte o wszystkie zaoferowane dowody, których ocena mieści się w granicach wyznaczonych art. 233 § 1 k.p.c. W zasadniczej swej części ustalenia te są także wystarczające dla oceny prawnej zgłoszonego roszczenia. Wskazać także należy, że istotne znaczenie dla ich poczynienia miały dowody z dokumentów, w tym zalegających w aktach postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko powódce.

Ponad wskazane przez Sąd I instancji fakty wskazać należy, że pierwsze z postępowań egzekucyjnych przeciwko A. S. (1) prowadzone było w sprawie o sygn. III Km 2065/07. Postępowanie to zostało wszczęte w sierpniu 2007 r. (k.2 akt), a w jego toku czynności wobec dłużniczki podejmowane były pod adresem jej zamieszkania – w K. przy ul. (...). W dniu 9 sierpnia 2007 r. komornik nie zastał A. S. (1) pod w/w adresem, ale od sąsiadki uzyskał informację, że dłużniczka mieszka pod tym adresem (zapisek urzędowy – k. 5 w/w akt). W dniu 10 sierpnia 2007 r. A. S. (1) telefonicznie poinformowała komornika, że zgłosi się w jego biurze w dniu 17 sierpnia 2007 r. (zapisek urzędowy – k.6 w/w akt). W rzeczywistości A. S. stawiała się w tym dniu u komornika deklarując, że dokona wpłaty do dnia 15 września 2007 r. Pomimo tego powódka nie spłaciła długu i zaniechała dalszego kontaktu z komornikiem. W związku z tym pozwany R. P. podjął dalsze próby skontaktowania się z dłużniczką w jej miejscu zamieszkania – m.in. w dniach 11 września

2007 r. (k.9), 20 marca 2008 r. (k.10), 9 lipca 2008 r. (k.11). Czynności tego rodzaju były nadal podejmowane w tym, jak i w kolejnych wszczynanych postępowaniach egzekucyjnych.

Po raz pierwszy w dniu 20 marca 2008 r. komornik uzyskał od sąsiadki powódki informację, że od kilku tygodni dłużniczka nie mieszka pod w/w adresem.

W dniu 14 sierpnia 2009 r. powódka zatelefonowała do biura komornika informując, że przebywa na stałe w Wielkiej Brytanii, deklarując przyjazd do Polski (k. 64 w/w akt). W dniu 24 sierpnia 2009 r. wpłynęło do pozwanego komornika pismo powódki, w którym m.in. upoważniła S. M. do prowadzenia jej spraw w jej imieniu (k.65). W dniu 16 września 2009 r. S. M. oświadczyła, że nie ma kontaktu z powódką. W dniu 6 listopada 2009 r. wpłynęło do komornika pismo dłużniczki, w którym ustanowiła ona pełnomocnika do doręczeń (k. 54 akt III Km 1328/08). W dniu 10 maja 2010 r. dokonano, w obecności powódki, oględzin lokalu przed licytacją. Komornik wydał klucze do lokalu A. S. (1) (k. 88 akt III Km 2065/07).

Po licytacji spornego prawa do lokalu, w dniu 28 maja 2010 r., A. S. (1) skierowała do pozwanego komornika pismo, którym wnosiła o przekazanie kwoty uzyskanej ze sprzedaży w drodze licytacji jej lokalu, pozostajej po wyrównaniu zadłużenia, na wskazane przez siebie konto bankowe (k. 89 akt III Km 1328/08).

Wskazane wyżej okoliczności wprost wynikają z powołanych wyżej dokumentów, zalegających w aktach postępowań egzekucyjnych. Powyższe okoliczności w sposób jednoznaczny wskazują na to, że przynajmniej co do jednego z postępowań egzekucyjnych, jeszcze przed wyjazdem za granicę, powódka miała wiedzę, że prowadzona jest przeciwko niej egzekucja; kontaktowała się z komornikiem i deklarowała spłatę zadłużenia. Tym samym oczywiście bezzasadne są jej twierdzenia, że w zakresie tego postępowania pozbawiona została możliwości obrony swych praw, skoro dalsze problemy związane z tokiem sprawy wynikały z jej zaniechania.

W pozostałych sprawach w marcu 2008 r. komornik powziął informację, że powódka nie jest widywana i nie mieszka pod wskazanym dotychczas adresem. Tym niemniej od sierpnia 2009 r., a więc na 9 miesięcy przed licytacją, powódka kontaktowała się z komornikiem. Musiała zatem powziąć wiedzę o toku pozostałych postępowań egzekucyjnych. Nadto na dzień przed licytacją osobiście brała udział w czynności oględzin lokalu, w trakcie której wydano jej klucze do lokalu.

Fakt, że powódka uczestnicząc w licytacji nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń, pomimo pouczenia jej nie złożyła w terminie zażalenia na postanowienie o przybicciu, jak też, że w niespełna 2 tygodnie po licytacji zwróciła się do komornika o przesłanie jej pieniędzy uzyskanych z licytacji wskazuje, że w dacie dokonywania tych czynności powódka akceptowała działania komornika.

W tym stanie rzeczy podzielić należy pogląd Sądu I instancji o braku podstaw do uwzględnienia powództwa, w tym, że działania pozwanych nie noszą cech bezprawności.

Zgodnie z art. 23 ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2007 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2016 r., poz. 1138), komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Podkreślenia przy tym wymaga, że nie każde naruszenie prawa będzie stanowiło podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej, ale jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody. Biorąc zatem pod uwagę, że bezprawność czynności komornika miała polegać na prowadzeniu egzekucji pod nieobecność powódki, bez jej prawidłowego zawiadomienia i bez ustanowienia kuratora reprezentującego jej prawa jako osoby nieznanej z miejsca pobytu, to ta ewentualna bezprawność pozostaje bez związku ze szkodą, skoro jej źródłem – wedle twierdzeń powódki – ma być sprzedaż licycyjna jej prawa spółdzielczego do lokalu mieszkalnego. Zważyć bowiem należy, że przed licytacją spornego prawa stan bezprawności ustał, skoro na 9 miesięcy przed sprzedażą powódka skontaktowała się z komornikiem, by następnie wskazać pełnomocnika do doręczeń oraz by wziąć udział w czynnościach egzekucyjnych. Tym samym, nie sposób uznać, że w zakresie istotnych i zasadniczych czynności egzekucyjnych, związanych ze sprzedażą przysługującego powódce prawa, została ona pozbawiona prawa

do obrony. Aktywne uczestnictwo strony w postępowaniu samo w sobie wyklucza możliwość uznania, iż strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Nadto podkreślenia wymaga, że pozbawienie możliwości obrony polega na tym, że strona na skutek wadliwości procesowych sądu (organu egzekucyjnego) lub strony przeciwnej nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jej istotnej części, ale tylko o tyle, o ile skutki tej wadliwości nie mogły być usunięte na następnych etapach postępowania (tak Sąd Najwyższy w orz. z 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA z 1975 r., nr 3, poz. 66). Zważyć zatem należy, że powódka uczestniczyła w istotnej części postępowania związanego ze sprzedażą licytacyjną jej nieruchomości. Nadto, nawet jeżeli na wcześniejszym etapie prowadzonej egzekucji dłużniczka pozbawiona była możliwości podejmowania czynności - na skutek ewentualnych wadliwości związanych z brakiem zawiadomienia o poszczególnych czynnościach egzekucyjnych bądź związanych z nie ustanowieniem dla niej kuratora - to ta wadliwość mogła być usunięta, skoro powódka wzięła aktywny udział w postępowaniu przed sprzedażą licytacyjną jej prawa. Tymczasem powódka nie podjęła żadnych w tym zakresie działań. Nie zgłosiła żądania powtórzenia czynności, jak też nie wniosła żadnych środków zaskarżenia, w tym zastrzeżeń co do przebiegu licytacji i zażalenia na postanowienie o przybiciu. Przeciwnie, wskazane wyżej okoliczności faktyczne przekonują, że powódka w dacie dokonywania w/w czynności egzekucyjnych akceptowała je. Tym samym w sprawie doszło do sanacji ewentualnych, wcześniejszych wadliwości.

Z tych względów brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego R. P. za powstanie szkody w postaci wskazanej w pozwie. W konsekwencji brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności solidarnej pozwanego Skarbu Państwa z mocy art. 23 ust. 3 cyt. wyżej ustawy.

Powódka nie wykazała także związku przyczynowego pomiędzy ewentualną bezprawnością działania pozwanego komornika a brakiem możliwości zakwestionowania skuteczności wydanych przeciwko niej tytułom wykonawczym. Dla przyjęcia odpowiedzialności pozwanego w tym zakresie nie jest wystarczające powołanie się na hipotetyczną możliwość zakwestionowania tytułów wykonawczych, o ile powódka miałaby wiedzę o wszczęciu przeciwko niej egzekucji. Konieczne bowiem jest także wykazanie skuteczności tych czynności tj. tego, że w istocie tytuły będące podstawą egzekucji były wadliwe, jak też, że działania zmierzające do zakwestionowania tytułów odniosłyby skutek. W tym zakresie powódka nie zaoferowała jakichkolwiek dowodów. Nadto, ze wskazanych wyżej okoliczności faktycznych wynika także, że powódka uzyskała wiedzę o prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych przed sprzedażą licytacyjną. Miała zatem możliwość podjęcia w tamtym czasie odpowiednich czynności, których zaniechała.

Wreszcie brak jest podstaw do poszukiwania ewentualnej odpowiedzialności Skarbu Państwa w wadliwości samego postanowienia o przybiciu. Stosownie bowiem do treści art. 424^{1b} k.p.c., w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Wymaganie skorzystania przez stronę z przysługujących jej środków prawnych wynika z założenia, że odpowiedzialność Skarbu Państwa może wchodzić w grę wyłącznie wówczas, gdy poszkodowany uczynił wszystko, aby nie dopuścić do powstania szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest zatem wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych, a dopiero ich bezskuteczność lub brak może uzasadniać odpowiedzialność państwa. Przypomnieć zatem należy, że źródłem szkody powódki ma być utrata przez nią lokalu mieszkalnego, na skutek sprzedaży licytacyjnej prawa do tego lokalu. Powódka nie skorzystała w toku postępowania egzekucyjnego z przysługujących jej środków prawnych dla zakwestionowania tej czynności – nie zgłosiła zastrzeżeń do przebiegu wcześniejszych czynności egzekucyjnych jak też do samego przebiegu licytacji, jak też nie zaskarżyła w ustawowym terminie postanowienia o przybiciu, jak też w sposób skuteczny nie zaskarżyła postanowienia o przysądzeniu własności. Tym samym Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej wobec powódki za wydanie orzeczeń, skutkiem których doszło do zbycia prawa do jej lokalu mieszkalnego w drodze licytacji egzekucyjnej.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.). Na zasądzone koszty składa się kwota opłaty wynagrodzenia pełnomocnika, ustalona zgodnie

z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie § 2 i § 8 ust.1 pkt 8 w zw. z § 16 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801).

SSA Wojciech Kościółek SSA Paweł Rygiel SSO del. Krzysztof Hejosz